

Κατάδυση στις Γοργόνιες

κείμενο-φωτό: *Κώστας Λαδάς*

☒ Όλη η εβδομάδα πέρασε αργά και βασανιστικά, με το πρόσωπο κολλημένο στην οθόνη του υπολογιστή, αναζητώντας πληροφορίες σε δεκάδες καρτέλες ανοιγμένες και με μοναδική λέξη στην υπερνετική μπάρα της έρευνας "Κοράλλια". Σελίδες και πληροφορίες από Ελλάδα ελάχιστες και οι φωτογραφίες από τόπους εξωτικούς σε κοραλλιογενείς υφάλους μόλις λίγα μέτρα κάτω από την επιφάνεια, αλλά δυστυχώς πολύ μακριά από την πατρίδα μας για μονοήμερη επίσκεψη. Είχε προηγηθεί στην αρχή της εβδομάδας τηλεφώνημα ενός καλού φίλου αυτοδύτη, ο οποίος με αυστηρό ύφος ρώτησε "Είσαι για μια κατάδυση σε κοράλλια;", παίρνοντας χωρίς δεύτερη σκέψη καταφατική απάντηση.

Οι απορίες μου όλες λύθηκαν όταν πλέον καταλήξαμε πως τα κοράλλια που θα πηγαίναμε να συναντήσουμε ήταν οι Γοργόνιες, αποικιακά κοράλλια με κεράτινο σκελετό και πολύχρωμες διακλαδώσεις σε σχήμα βεντάλιας. Ευνοϊκές συνθήκες για την ανάπτυξη τους είναι οι περιοχές με έντονα ρεύματα σε συνδυασμό με την ύπαρξη χειμάρρων ή ποταμών που τροφοδοτούν την περιοχή με θρεπτικά στοιχεία.

Οι αποικίες των κοραλλιών αποτελούν καταφύγιο για αρκετούς οργανισμούς που τρέφονται και αναπαράγονται εκεί. Επίσης αναπτύσσονται με πολύ αργούς ρυθμούς και είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στη ρύπανση, στην αύξηση της θερμοκρασίας, αλλά και στην αλιεία.

Eunicella cavolinii

Η κίτρινη γοργόνια που την συναντάμε σε βραχώδεις πυθμένες με προτίμηση τα σκιερά μέρη. Ακανόνιστες είναι οι διακλαδώσεις της και το μήκος της αποικίας φτάνει σε μέγεθος τα 40 εκατοστά. Είναι η συνηθέστερη από τις Μεσογειακές γοργόνιες και η ανάπτυξη της είναι ένα με 2 εκατοστά ετησίως.

Eunicella singularis

Η λευκή γοργόνια της Μεσογείου κατοικεί στα τοιχώματα των κοιλωμάτων κάθετων βράχων, στρωμένων με ίζημα. Συναντάται σχεδόν μέχρι τα 50 μέτρα, το μέγεθος της φτάνει σε ύψος τα 50 εκατοστά και η ανάπτυξη της είναι περίπου 4 εκατοστά ετησίως.

Paramuricea clavata

Κόκκινη γοργόνια που σχηματίζει υπέροχες κόκκινες βεντάλιες ύψους 1 μέτρου. Την συναντάμε σε βάθη μεγαλύτερα των 40 μέτρων σε κατακόρυφα τοιχώματα βράχων και η ετήσια ανάπτυξη της είναι περίπου 5 εκατοστά.

Corallium rubrum

Κόκκινο κοράλλι της Μεσογείου, γνωστό από τον κόκκινο η ροζ ασβεστιτικό του άξονα που χρησιμοποιείται για την παρασκευή κοσμημάτων. Η υπεραλίευση του δυστυχώς το έχει κάνει σπάνιο είδος σε βάθη ρηχότερα των 50μετρων. Η αποικία εμφανίζει ανοιγμένα πλοκάμια λευκού χρώματος, αναπτύσσεται με ρυθμό 1 εκατοστό τον χρόνο και το μέγεθος του φθάνει και το 1 μέτρο.

Τσεκάρισμα όλου του εξοπλισμού αρκετές φορές, μιας και η κατάδυση αυτή δεν ήταν απλή κατάδυση αναψυχής, αλλά απαιτούσε μια μεγαλύτερη παραμονή βυθού από τα συνηθισμένα, εναλλακτικά πλάνα έτοιμα και φιάλες γεμάτες στα μέγιστα επιτρεπτά όρια.

Η πολυπόθητη ημέρα έφτασε και μετά από 200+χλμ διαδρομής με καταρακτώδη βροχή βρεθήκαμε στην τσιμέντινη προβλήτα, όπου εκμεταλλευόμενοι ένα άνοιγμα του καιρού μπορέσαμε να

παρατάξουμε στην σειρά όλο μας τον εξοπλισμό για τον τελευταίο έλεγχο και να απορήσουμε για ακόμα μια φορά πως είχε καταφέρει να χωρέσει μέσα στο Ι.Χ. επιβατικό μέσον μεταφοράς μας! Η διάθεση ανέβηκε κατακόρυφα και έτοιμοι πλέον αφήσαμε την επιφάνεια για να βρεθούμε στον αμμώδη ρηχό βυθό που σύντομα ξεκίναγε ένα απότομο κατέβασμα σχεδόν κάθετο.

Η θερμοκρασία του νερού αισθητά χαμηλότερη για την εποχή, σε σύγκριση με άλλα καταδυτικά σημεία και αυτό οφειλόταν στους χειμάρρους γλυκού νερού που χύνονται στην περιοχή. Η ορατότητα αρχικά ήταν καλή, αλλά στο ξεκίνημα του απότομου κατεβάσματος μειωνόταν γρήγορα με ένα ισχυρό κατακόρυφο ρεύμα να μας πιέζει προς τον βυθό, λες και βιαζόταν για το ραντεβού μας με τις υπέροχες εικόνες.

Εικόνες που ξεπρόβαλαν στις ρίζες και στα κοιλώματα των βράχων ανάμεσα στα περάσματα από αυτούς και που έφραζαν με φυσικό τρόπο κάθε μικρό άνοιγμα ανάμεσα τους, εικόνες που έπρεπε όμως να μην αφήσουμε να μας παρασύρουν από τον πρωταρχικό μας στόχο που ήταν αρκετά βαθύτερα. Σφουγγάρια *Axinella* σε περίεργους συνδυασμούς στις άκρες τραβούσαν το βλέμμα με το κατακόκκινο τους χρώμα σε κάθε πέρασμα της δέσμης του φακού. Είμαστε στον σωστό δρόμο έδειξε με το σήμα του ο οδηγός και γνώστης της περιοχής, αλλά συνεχίσαμε ακόμα την κάθοδο προς την ρίζα της μεγάλης και μονοκόμματης βραχώδους κατεβασιάς.

Από μακριά φαινόταν ένα σχήμα άγνωστο μέχρι εκείνη τη στιγμή, σαν μια βεντάλια από ξερόκλαδα έμοιαζε. Πλησιάζοντας όμως άρχισε να παίρνει ζωή και χρώμα. Η έκπληξη ήρθε αμέσως μετά την πρώτη μας συνάντηση, ανακαλύπτοντας πως αυτή στεκόταν στην αρχή μιας ολόκληρης περιοχής γεμάτης με τέτοιες βεντάλιες. Κίτρινες και άσπρες ήταν διάσπαρτες σε όλο το μήκος της ρίζας του βράχου και συνέχιζαν να υπάρχουν ακόμα βαθύτερα από την αποχή που έκανε πριν τον βυθό.

Ορισμένες από αυτές είχαν ανοικτές τις κεραίες από τους πολύποδες, σημαντικό για την συλλογή της τροφής τους και άλλες εντελώς κλειστούς.

Ο χρόνος κυλάει γρήγορα όμως σε αυτά τα βάθη, με αποτέλεσμα να αφήσουμε τις "επιστημονικές" μας απορίες στους ειδικούς και να ξεκινήσουμε να παίρνουμε τι άλλο.. φωτογραφίες.

Τα συναισθήματα χαράς και θαυμασμού για αυτές τις υπέροχες υποβρύχιες εικόνες, σε πολλές περιπτώσεις μετατράπηκαν σε λύπη και αγανάκτηση, βλέποντας παρατημένα παραγάδια και μικρά κομμάτια από δίχτυα μπλεγμένα πάνω στα όμορφα κλαδιά. Πόσο πολύ θα θέλαμε να είχαμε τον χρόνο να τα κόψουμε όλα, παρ' όλο που η φύση είχε φροντίσει να τα ενσωματώσει στο περιβάλλον της. Είναι μεγάλο και αναπάντητο το ερώτημα αν πρέπει σε αυτές τις περιπτώσεις να τα αφαιρούμε κόβοντας τα ή να τα αφήνουμε, αφού αποτελούν πλέον μέρος του υποβρύχιου τοπίου. Οι γνώμες των ειδικών συγκλίνουν στο να τα κόβουμε γιατί η ύπαρξη ρευμάτων κινεί τις πετονιές πάνω τους προιόνιζοντας έτσι με αυτήν την κίνηση τον κορμό, καταστρέφοντας κάτι που χρειάζεται πολλά χρόνια να μεγαλώσει, ίσως και να μην ξαναβγεί ποτέ.

Μερικά παρατημένα φελάρια από δίχτυα είναι πλέον καλυμμένα από μεγάλες αποικίες σακιδίων, τις γνωστές καμπανούλες (*Clavellina lepadiformis*) σε συνθέσεις που θα ζήλευε και ο καλύτερος διακοσμητής.

Μερικά σημεία που πρέπει να γνωρίζουμε είναι ότι χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στην προσέγγιση μας στις γοργόνιες, καθώς οι πολύποδες τους είναι πολύ ευαίσθητοι και μπορεί να καταστραφούν χωρίς καν να το καταλάβουμε, όπως επίσης και το ότι δεν έχουν καμία απολύτως εμπορική ή συλλεκτική αξία. Η αξία τους είναι μόνο στο φυσικό τους περιβάλλον για αυτό ας τις αφήνουμε ζωντανές να τις θαυμάζουν και οι επόμενοι αυτοδύτες που θα τις συναντήσουν!

Έχοντας φτάσει στα όρια του πλάνου κατάδυσης δυστυχώς πρέπει να εγκαταλείψουμε τον βυθό και να ξεκινήσουμε την αργή ανάδυση μας προς την επιφάνεια ακολουθώντας όλες τις στάσεις αποσυμπίεσης, οι οποίες ευτυχώς πέρασαν ευχάριστα με την παρέα κάποιων περαστικών μαγιάτικων που στάθηκαν να χαζέψουν τα περίεργα πλάσματα με τον πολύ θόρυβο και τις φουσαλίδες αλλά και ρηχότερα, με την συντροφιά ενός παράξενου επισκέπτη, το ψάρι τρομπέτα (*fistularia commersonii*) υπομονετικό συστήθηκε σε όλη την παρέα μας.

Στην επιφάνεια ένας βαρύς γκρίζος ουρανός μας περίμενε με ένα υπέροχο ουράνιο τόξο στην απέναντι πλευρά του κόλπου να μας συντροφεύει για αρκετή ώρα, θέλοντας να σβήσει γλυκά τις πολύχρωμες εικόνες που αφήσαμε κάτω από την επιφάνεια

